

Warszawa, 04.03.2024 r.

ad. dr hab. **Aldona Nawrocka-Woźniak**
Dziedzina sztuki
Dyscyplina: *sztuki muzyczne*
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
Warszawa

RECENZJA

dorobku artystycznego i pracy doktorskiej mgra PAWŁA MALINOWSKIEGO
sporządzona w związku z postępowaniem doktorskim w dziedzinie sztuki,
w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne

Zleceniodawca recenzji:

Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, w myśl podjętej Uchwały nr 56/2023 z dnia 4 grudnia 2023 r.

Dotyczy:

Postępowania w sprawie przewodu doktorskiego mgra **Pawła Malinowskiego** w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne, na podstawie dzieła artystycznego składającego się z kompozycji pt. *through the youth of these things* oraz dysertacji pisemnej pt. „Realizacja koncepcji teatru instrumentalistów w kompozycji *through the youth of these things*”. Promotorem pracy doktorskiej jest prof. dr hab. Wojciech Wiślak, promotorem pomocniczym jest dr hab. Piotr Peszat.

Sylwetka doktoranta

PAWEŁ MALINOWSKI urodził się w 1994 roku w Olsztynie. Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Krakowie: klasy kompozycji prof. dr hab. Wojciecha Widłaka (studia licencjackie, magisterskie, Szkoła Doktorska), a także specjalności teoria muzyki pod kierunkiem Agnieszki Draus (studia licencjackie). Swoją edukację dopełniał u Nielsa Rønsholdta, Juliany Hodkinson oraz Simona Steena-Andersena w Królewskiej Akademii Muzycznej w Aarhus (Dania). Warsztat kompozytorski poszerzał ponadto na warsztatach i lekcjach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez Richarda Ayresa, Zygmunta Krauzego, Bernharda Langa, Kaiję Saariaho, Marco Stroppę czy Jennifer Walshe. Jest laureatem nagród i stypendiów twórczych, w tym zdobywcą I nagrody na 58. Konkursie Młodych Kompozytorów im. Tadeusza Bairda (2017). Jego utwory wykonywane były podczas festiwali w kraju i zagranicą, m.in. *Sacrum Profanum*, *Ostrava New Music Days*, *Warszawska Jesień*, *Musica Electronica Nova*, *Örebro Contemporary Music Festival*, *Międzynarodowy Festiwalu Muzyki Organowej*. Jest członkiem organizacji i stowarzyszeniach artystycznych, jednym ze współorganizatorów studenckiej konferencji *Elementi* odbywającej się na Akademii Muzycznej w Krakowie. Bierze czynny udział w konferencjach naukowych, publikuje teksty m.in. w czasopiśmie "Meakultura".

Wybrane utwory:

Transgresje na fortepian (2014)
Panteistyczne na sopran i zespół (2015)
Romantic landscape na flet, klarnet, perkusję, skrzypce i wiolonczelę (2015)
...still untitled:([love songs] na saksofon, perkusję, fortepian, kontrabas i elektronikę (2015)
Płótno (Canvas) na amplifikowane organy i wideo (2015-2016)
quick guide to contemporary guitar na gitarę elektryczną, wideo i elektronikę (2016)
I <3 Franz na kwartet smyczkowy (2016)
no właśnie co na głos, sampler i wiolonczelę (2016)
Viens! Maman va te prendre en photo na 7 muzyków, wideo i elektronikę (2016)
...über BWV 971 na flet i trio smyczkowe (2016)
Dziś wydaje mi się że jest lepiej na zespół, wideo i elektronikę (2017)
C'mon Join to Joyride na 3 performerów, magnetofony i wideo (2017)
Faites vos jeux na trio fortepianowe (2018)
Robotron na zespół i sampler (2018)
Nachwanderung na orkiestrę (2018)
Sommer Resort Darmstadt instalacja audiowizualna (2018)
basowy, saksofon barytonowy, elektronikę i wideo (2018)
import/export na zespół (2018)
ZMRÓŻ na orkiestrę i taśmę (2019)
...still in the middle of happening na zespół i taśmy analogowe (2020)
Imaginarium Polkolor na 3 wykonawców, elektronikę i wideo na żywo (2020)
6 ice to weep na głos, instrumenty i dźwięki elektroniczne (2022/23)
mauve [ô nuit d'amour] na 2 amplifikowane flety i elektronikę (2023)

Szczegółowe dane biograficzne o Doktorancie można również znaleźć na jego stronie internetowej: <https://www.pawelmalinowski.com/>.

Wszystkie informacje o Kandydacie podkreślają bezsprzecznie, że spełnia on kryteria stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki (w myśl art. 186 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Ocena dzieła artystycznego

Partytura i nagranie

Przedstawiona do oceny partytura utworu *through the youth of these things* na zespół, elektronikę i obiekty powstała w latach 2021/22. Kompozycja została prawykonana dnia 10.07.2022 r. przez Orkiestrę Muzyki Nowej pod dyrekcją Szymona Bywalca, w ramach cyklu koncertów „Polifonie”, w Ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora *Cricoteka* w Krakowie. Szczegółowy skład personalny wykonawców zamieszczony jest w partyturze. Czas trwania utworu (wg partytury) to ok. 25 minut, załączone nagranie prawykonania wyniosło 26'30" (za dokumentację audio-video oraz zdjęcia odpowiadał Grzegorz Mart, za reżyserię dźwięku – Przemysław Kunda).

Obsada utworu to: dyrygent /sterujący lampkami i wykonujący partię fisharmonii, flet/flet altowy, obój, klarnet [B], fagot, waltornia [F], trąbka [B], puzon, harfa, perkusja (2 wykonawców, załączono szczegółową listę instrumentarium perkusyjnego), kwintet smyczkowy (pojedyncza obsada) oraz sampler/syntezytor.

Partytura napisana jest z dużą starannością i precyzją, *layout* wydruku jest bardzo dobrze zoptymalizowany i czytelny. Na szczególną uwagę zasługuje niezwykle dokładne objaśnienie skrótów i symboli oraz wszystkich dyspozycji wykonawczych, przestrzennych czy technologicznych (w języku polskim i angielskim – we wstępie, w samej partyturze – tylko w jęz. angielskim).

Utwór *through the youth of these things* został zaplanowany przez Doktoranta w konkretnych ramach formalnych oraz w dookreślonym czasie (j.w.). Składa się z trzech części przechodzących *attacca*:

- I. – *The little purposes are lost in the great designs* [t. 1-200],
- II. – *Plainte faite (...) pour passer la melancholi(e)* [t. 201-276],
- III. – *Quiet and solitude are at home here* [t. 277-383].

Tytuł całej kompozycji pochodzi z angielskiego tłumaczenia powieści Édouarda Louisa pt. *Kto zabił mojego ojca* [w tłum. Joanny Polachowskiej: *W naszych wspomnieniach więcej jest przedmiotów niż ludzi. Ty swoją młodość przeżywałaś przez młodość tych przedmiotów*]. Tytuły poszczególnych części zaczerpnięto kolejno [I.] – z wiersza Charlesa Reznikoffa, [II.] – ze skróconego podtytułu *XXX. Partity na instrumenty klawiszowe* Jana Jakuba Frobergera (FbWV 630, 1652), [III.] – z osiemnastowiecznej publikacji o sztuce ogrodowej C.C.L. Hirschfelda¹.

¹ Informacje o źródłach pochodzenia tych tytułów znajdują się w pracy pisemnej, warto rozważyć umieszczenie ich także w samej partyturze (choćby w opisie wstępnym). Drobną literówką pojawiła się w tytule kompozycji Frobergera, tj. *Plainte faite à Londres pour passer la melancholie* [wg: Froberger New Edition of the Complete Works/ <https://www.baerenreiter.com/en/shop/product/details/BA9299/>].

Opis pracy pt. „Realizacja koncepcji teatru instrumentalistów w kompozycji *through the youth of these things*”

Praca analityczna jest napisana merytorycznie oraz stylistycznie bardzo dobrym językiem, świadczącym o wyjątkowej erudycji Doktoranta. Jej układ strukturalny pozwala dokładnie przeanalizować materię muzyczną i konstruktywną utworu, śledzić drogę poszukiwań czy doświadczeń twórczych oraz refleksji z nich wynikających.

Opis składa się z trzech głównych części poprzedzonych wstępem i skonkludowanych zakończeniem. Autor przedstawia w nich kolejno: proces formułowania głównych założeń pracy nad utworem *through the youth of these things* (I/*Perspektywa artystyczna*); problematykę gatunku oraz główne założenia koncepcji teatru instrumentalistów (II/*Droga do teatru instrumentalistów*); autorskie studium analityczne odnoszące się do wielu aspektów dzieła, w tym kategorii estetycznych („młodość przedmiotów”, „wyrażanie melancholii” i „odczuwanie końca”), strukturalnych, dramaturgicznych, wizualnych, przestrzennych (III/*Realizacja koncepcji*).

Doktorant przyznał, że kompozycja jest wynikiem wieloletnich badań nad założeniami koncepcji teatru instrumentalistów (związków kompozycji i teatru, scenografii dźwiękowej, aspektów polifoniczności, atmosfery, rozważań nad (nie)obecnością wykonawców) – głównie w oparciu o dostępną literaturę przedmiotu (tu szczególnie publikacje: Kenta Olofssona, Duški Radosavljević Matthiasa Rebstocka, Davida Roesnera, Monty’ego Adkinsa, Gernota Böhme, Mareike Dobewall, Friedlind Riedel, Eriki Fischer-Lichte i Heinera Goebbelsa). Autor bardzo trafnie podsumował ten etap badawczy, którego finałem stał się utwór *through the youth of these things*: „Niezależnie od tych rozważań, poszukiwałem sposobów oderwania się od ścisłego konceptualnego związku z materiałem muzycznym i od kryterium jego doboru w kontekście powiązań treściowych. W ten sposób zacząłem intuicyjnie odkrywać koncepcje aury i atmosfery i operować nimi w kontekście konstruowania tkanki dźwiękowej. Jednocześnie istotne było oparcie się na następujących parametrach charakterystycznych dla praktyki kompozytorskiej: partyturowej notacji, pracy z muzykami, wiodącej roli dźwięku. Idee te zostały poddane refleksji w procesie twórczy”.

Oprócz kryteriów stricte konstrukcyjnych – we wskazanym procesie twórczym nad utworem *through the youth of these things* – dla Doktoranta były istotne także wartości filozoficzne czy operowanie muzycznym kontekstem (zwrócenie uwagi na wspólną płaszczyznę komunikacji pomiędzy twórcą i odbiorcą poprzez odniesienie się do pozamuzycznej rzeczywistości, a także wskazanie na konsekwencje wynikające z postępu technologicznego: m.in. możliwości próbkowania dźwięku i wykorzystywania go w procesie komponowania). Strona

technologiczna, która w kompozycji *through the youth of these things* istnieje niejako „na drugim planie” aby dopełnić jej świat dźwięków akustycznych, uwypukla *de facto* założony „szczególny potencjał brzmieniowości wynikający z poszerzonego operowania materiałem muzycznym oraz przede wszystkim – wyjątkowych możliwości wykonawczych działających współcześnie zespołów instrumentalnych”.

Refleksja

Kompozycja mgra Pawła Malinowskiego *through the youth of these things* zrobiła na mnie duże wrażenie, zwłaszcza uznając za walor niezwykłość estetyczną, poetycką metaforę czy szczególną brzmieniowość oscylującą pomiędzy ciszą, szmerem a ‘powidokiem’ dźwięków. Założona przez Doktoranta sytuacja performatywna na styku sztuk, w istocie „angażuje publiczność do osobistych interpretacji poszczególnych znaczeń”. Uważam, że utwór *through the youth of these things* stanowi wyjątkowy przykład dojrzałego artystycznie, a przy tym wysublimowanego i oryginalnego dzieła utalentowanego Kompozytora.

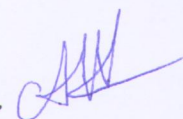
Praca pisemna dopełnia tylko to wrażenie, ukazując Doktoranta jako wnikliwego badacza - teoretyka muzyki, którego sposób przedstawienia trudnej (od-autorskiej) drogi twórczej *od idei do realizacji* jest najwyższej próby.

Konkluzja

Stwierdzam niniejszym, że oryginalny język kompozytorski i twórcze pomysły mgra **Pawła Malinowskiego** zawarte w utworze *through the youth of these things*, a także jego rzetelna wiedza teoretyczna i umiejętność korzystania z niej we własnej twórczości, jak również jego liczne dotychczasowe osiągnięcia oraz rozprawa doktorska spełniają wymagania sformułowane w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) - zwracam się do Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie o przyjęcie pracy i dopuszczenie magistra Pawła Malinowskiego do obrony pracy doktorskiej.

Warszawa, 04.03.2024,

Aldona Nawrocka-Woźniak

Data, podpis